

Obsah

Předmluva	5
Základní terminologie a koncepce ve studiu společenstev a ekosystémů.....	6
Společenstvo	6
Ekosystém.....	10
Pojem „ekosystém“ a jeho kritika	15
Ekosystémové služby a význam organismů pro fungování ekosystémů	17
Druhá bohatost a fungování ekosystémů.....	18
Od niky k neutrální teorii, aneb jak spolu druhy vzájemně koexistují?.....	21
Nika a její proměnlivost v čase	21
Princip konkurenčního vyloučení.....	23
Trofické kaskády	25
Koexistence druhů: vše je dovoleno.....	27
Neutrální teorie	32
Proměny společenstev v čase	34
Základní rysy sukcese	34
Modely a mechanismy sukcese	35
Sukcese: rostliny hrají prim	38
Typy sukcese	40
Degradační sukcese.....	41
Alogenní a autogenní sukcese	41
Klimax, mýtus nebo realita?	45
Analytické sukcesní modely.....	47
Sekulární vývoj společenstev	49
Evoluce společenstev	49
Konvergence a divergence společenstev.....	51
Struktura společenstev	52
„Druh a jedinec“, tradiční pojmy, které příroda mnohdy nerespektuje.....	52
Struktura společenstev na úrovni alfa – diverzity.....	54
Diagramy „pořadí početnosti“ druhů.....	58
Rank abundance modely a jejich konstrukce	59
Jackknife & bootstrap metody	64
Rarefakce	65
Struktura společenstev na úrovni beta – diverzity.....	66
Binární koeficienty.....	68
Kvantitativní koeficienty.....	68
Multivariační analýzy: nezbytný pomocník při studiu struktury společenstev.....	69
Hodnocení diverzity na jiných než druhových základech	72
Ekologická variabilita a stabilita ekosystémů	74

Proměnlivost prostředí.....	74
Klima: základní veličina proměnlivosti prostředí	76
Ekologická stabilita a organizace druhů ve společenstvech	78
Konvenční princip v ekologické stabilitě	81
Konektance a její význam pro stabilitu společenstev	82
Tok energie a resilience	84
Stabilita a změna paradigmatu.....	85
Biologická rozmanitost a diverzita.....	87
Biologická diverzita a vztah mezi počtem druhů a plochou	87
Teorie ostrovní biogeografie.....	89
Faktory limitující biodiverzitu.....	92
Bez produktivity není druhová rozmanitost	92
Intenzita predace	94
Prostorová heterogenita.....	95
Nepřízeň vnějších podmínek	96
Disturbance.....	97
Stáří prostředí: evoluční čas	97
Gradienty druhové rozmanitosti podél zeměpisné šířky.....	98
Gradienty druhové rozmanitosti podle nadmořské výšky a hloubky moří	101
Globální druhová rozmanitost a její vývoj.....	102
Současný stav druhového bohatství na Zemi a jaký je pravděpodobný počet druhů.....	102
Vývoj biologické rozmanitosti v historii Země	104
Vymírání druhů v historii Země: artefakt nebo pravidelnost?	107
Tok energie a koloběhy látek v ekosystémech.....	111
Tok energie a energetická bilance ekosystémů	113
Energetická bilance ekosystémů	113
Základní rysy primární produktivity	115
Faktory limitující primární produkci	117
Světlo jako produkční faktor.....	117
Voda jako produkční faktor	118
Potravní řetězce	119
Koloběhy látek a biogeochemické cykly	120
Koloběhy látek v ekosystémech	120
Hydrologický cyklus.....	121
Biogeochemické cykly.....	122
Globální koloběh uhlíku a jeho charakteristika.....	122
Globální koloběh kyslíku a jeho charakteristika.....	125
Globální koloběh dusíku a jeho charakteristika	126
Globální koloběh fosforu a jeho charakteristika.....	131
Rejstřík.....	135
Doporučená studijní literatura.....	138